

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriafly-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzandók.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy hónapra . . . 1 ft 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög ccentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri cikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Éljen a király!

A király Széll Kálmánt nevezte ki Magyarország miniszterelnökének.

Mikor ezt az uralkodói ténny köz-tudomásra hoztuk, az első szó, mely minden igaz magyar ember ajkairól elhangzik ez:

Éljen a király!

És ugyanakkor, a mikor a nemzet a válságnak ez öröndetes fordulatáról most már országszerte tudomást vesz, a mikor teljes okkal dicsőíti a koronás királyt és üdvözi a kormány új fejét, a béke művének ez elszánt apostolat, ugyanakkor: *emeljen kalapot a nemzet a parlament ellenzéki pártjai előtt*, mert a felségnek, az országra nézve ezen öröndetes döntése kizárólag annak a páratlanul lelkes és elszánt küzdelemnek az elvitathatlan diadalát jelenti, melyet az ellenzéki pártok a maguk csekély számbeli, de bálumatos erkölcsi erejükkel egy óriási többség és egy romlott kormány és ennek politikai rendszere ellen folytattak az alkotmány és a nemzet igazainak védelmében.

Mert mit jelent Széll Kálmán miniszterelnökké való kinevezése?

Jelenti annak a romlott, annak az erőszakra épített és hazug rendszernek a teljes megsemmisülését, a mely rendszernek Bánffy Dezső báró volt az utóbbi négy év alatt a képviselője, s a mult rendszer, mikor már az alkotmányra és a nemzet gazdasági önállósági jogaira is veszedelmessé kezdett válni, akkor a magyar parlament ellenzéki pártjai megkezdték ellene az irtó háborút, a legszebb és a legeredményesebb parlamenti küzdelmet, melyet egy a rányitalanul kicsiny ellenzék vívott meg a hatalom és ennek óriási pártja ellen.

Azok után, a mik 1848-ban történtek, ennek az örökre dicsteljes parlamenti harcznak kelle szükségszerűleg elkövetkeznie, hogy azok a vívmányok, melyeket a nemzet 1848-ban kiküzdött, most már az összes életviszonyokban éreztessek termékenyítő erejüket.

Ma még valójában meg sem lehet mérni azokat az eredményeket, a melyeket az ellenzék parlamenti küzdelme szült. Ma még csak nagy körvonalakban láthatjuk azokat a jelvényeket, melyek a politikai, a gazdasági s az összes életviszonyokban még csak ezenul fognak oly alakban fellépni, a mely-

ben mindenki által szemmel láthatókká válnának. És azok, a mikor a köz-kormányzati rendszernek ez a most megkezdett átalakulási processusa ilykép kezd nagy arányokban kibontakozni és a mikor ez a nemzet közjogi, alkotmányi, gazdasági, ipari, közoktatási, s általában összes életviszonyaiban érezni fogja e nagy átalakulás üdvös hatásait, akkor formálódik ki majd előtte a maga teljességében az a dicsteljes küzdelem, a melynek kezdeményezéseiről és megvívásáról ez a nemzet örök hála-ra lehet elkötelezve az ellenzéki pártok iránt.

Ugyanakkor, a mikor a nemzet az ellenzéknek ezt az elismerést kiszolgáltatja ugyanakkor boruljon le annak a mi jó királyunknak — a felkent alakja előtt.

Mert mit tett a király?

Elítélte a Bánffy kormány egész politikai rendszerét, az alkotmány ellen intézett merényleteit és összes erőszakos eszközeit.

És ő maga állott elére az alkotmányvédő, a nemzet igazaiért küzdő seregnek, s a kormányzat elére azt a férfit állította, a ki a békét az alkotmány sértellen fenntartását, a közsabadsági jogok védelmét képviseli.

A mikor Fejérvárral szemben Széllnek adott megbízást a kabinetalakításra, akkor e tényben azt manifestálja, hogy ő sohasem járul közre az alkotmány felforgatására irányuló törekvések eredményre jutására, hanem azt akarja, hogy az alkotmány a maga épségében fenntartassék, s Magyarország gazdasági önállósága s külön államiségének összes feltételei kellő védelemben részesüljenek.

Hódoljunk meg a király bölcsesége, alkotmányseretete és igazságossága előtt. Ebből a hódolathól illeti főrésze az ellenzéknek, mint a melynek küzdelmét s ennek jogosságát im maga a felséges ur igazolja.

Üdvözljük Széll Kálmánt, ezt az önzetlen és bölcs államférfiut, a ki első volt azok sorában, a kik élsimerték az ellenzék küzdelmének teljes önzetlenségét és jogosságát, s a ki elére állott annak a másik védőseregnek, a mely velünk együtt törekedett a Bánffy féle párturalmi rendszer megdöntésére.

Illesse azonban teljes hódolatunk az ellenzéki pártoknak ama vezető férfiai, a kiknek diadalmi zászlójára maga a király tette fel — a koronát.

Az új miniszterelnök.

Budapest, febr. 21.

Végre a király döntött s Széll Kálmánt megbízta az új kabinet alakításával.

Ez öröndetes hírt már tegnap közöltük táviratilag.

Mint mikor az árvíz kiszakad és rombolva megy tovább, ellepve áldást és reményt, de rohanásában végre akadályt találva, visszadül önönmagába: úgy áll meg politikai özönvizünk, megtörve Széll Kálmán erején, a ki legyőzte a helyzetet és legyőzte önönmagát. Mert az ő helyzetében nyilván az önfeláldozás egy neme, a magyar közélet élére állni, megrendült földön, megrongált erkölcsökön, megtámadott törvényiszteleten, retentő bizonytalanságok közepett, olyan időben, a mikor a korrupció elkapta a jókat is és kényszeríti őket, hogy jó és nemes és önzetlen célokat helytelen, törvénytelen, kártékony eszközökkel szolgáljanak.

Igen súlyos idők ezek, különböző katasztrófák magva fogamzott meg a nemzetben: — mily nagy, mily nehéz földadat e veszedelemből kivezetni a nemzetet. Ez a Széll Kálmán földadata. A nemzet szerencséje lesz, ha erő, kitartás és a hazafiak el nem hagyják őt dicső küzdelmében.

Széll Kálmán megbízásáról a következőket írják:

Bécs, febr. 21.

Széll Kálmán v. b. t. tanácsost, a kit tegnap Rátótól Bécsbe hívtak, ma déli 12 órakor ő felsége kihallgatáson fogadta. Széll Kálmán a kihallgatás előtt a bankassei magyar miniszterium épületében a magyar miniszterekkel értekezett.

A király ő felsége Széll Kálmánt majdnem harmadfélóra hosszat tartó kihallgatáson fogadta. Széll Kálmán miniszterelnökké designáltatván, a megbízást a kabinetalakításra elfogadta. A designált miniszterelnök holnap reggel Budapestre visszatér, hogy a kompromisszum-tárgyalásokat az ellenzékkel tovább folytassa.

Béke-kilatások.

Jól beavatott forrásból arról értesülök, hogy Széll Kálmán, a ki ma este Budapestre utazik, egy formulát tart készen a házszabályok revíziójára vonatkozólag, a mely a Tisza-féle erőszakos szakasz kizárásával a technikai obstrukciót a jövőben lehetetlenné teszi.

Széll Kálmán azt reméli, hogy az ellenzékkel sikerülni fog a békét megkötni. A mig ez nem történik, a kabinetalakítás nem fog bekövetkezni. Széll Kálmán még a holnap nap folyamán tárgyal az ellenzék bizalmi férfival és így az ellenzéki pártkonferenciák megtarthatók lesznek és megegyezés esetében a helyzet igen rövid idő alatt teljesen megtisztul és a parlamenti és politikai béke helyreáll.

Széll a megbízást a helyzet nehézségeinek teljes tudatában fogadta el. Fejérváry báró még tegnap, midőn ő felsége neki a miniszterelnökséget felajánlotta, kijelentette a királynak, hogy tekintettel az ő katonai állására és közjogi ismereteinek hézagos voltára, e feladatnak nem tudna megfelelni.

Széll Kálmán a jövő hét derekán, ha a béke helyreállt és a kabinetet megalakította, az új kabinet listáját ő felségének befoga mutatni. Bánffy holnap bucsulató-gatásokat tesz.

A két óráig tartott kihallgatás folyamán Széll Kálmán és a korona között minden pontra nézve teljes egyetértés jött létre. Széll abban a szerencsés helyzetben volt, hogy már ezen kihallgatás alkalmával minden irányban előterjesztéseket tehetett a koronának és a korona ezen előterjesztésekhez minden tekintetben hozzájárult.

Ugy tudjuk, hogy Széll Kálmán a lemondott miniszterelnök állásfoglalásai által semmiképpen sincs megkötvé és a kabinet alakítása körüli teendőket teljesen a saját belátása szerint, az eddigi iránytól függetlenül és önállóan fogja végezni.

Ugy halljuk, hogy az új miniszterelnök a házelőnk kérdésében is oly megoldást fog keresni, a mely minden harcot előre is kizár.

Az új miniszterelnök programja át lesz hatva a béke politikájától, teljesen egyetértve e tekintetben az uralkodó intenczióival, a ki Széll Kálmánnak adott direktívájában minden tekintetben a békét tartotta szem előtt.

Bécsi beavatott körök azt tartják, hogy Széll Kálmán megbízásával Magyarország politikájában hosszú időre új irányzat inauguráltik és hogy az eddigi heves parlamenti küzdelmek helyébe nyugodt és higgadt tanácskozások fognak lépni.

Széll Kálmán a délután folyamán a legelőkelőbb osztrák politikusok üdvözlését fogadta.

A királynál történt kihallgatás után Széll még Bánffyval és Fejérváryval értekezett.

Templom eltolás.

M. Vásárhely, febr. 19.

A marosvásárhelyi szent ferenczrendiek temploma és rendházának eltolási ügye, melynek keresztülvitelén Breiner Géza mérnök a város felmérés műszaki vezetője már hosszabb idő fáradozik, mely dologról lapunk is megemlékezett már, most fontos lépéssel ment előre. Nevezett mérnök kezdeményezésére Bobula János fővárosi építész, volt orsz. képviselő, Horváth Gyula és Friezteldi P. L. chikagói építész mérnök vállalkozókkal e hó 16-án Marosvásárhelyre érkeztek. Két napi ott időzésük alaposan megtekintették és megvizsgálták az eltolandó objektumot, megtették pontos számításait és elutasításuk előtt komoly ajánlatukat betérjesztették a szent ferenczrendiek helyi főnökségének. Ez ajánlatban késznek nyilatkoznak a város legzebb helyen, a Széchenyi téren álló, de oda már sehogy sem illő, még a mult században épült hatalmas téglá falakkal bíró templomot 31 méter magas tornyával és a hozzájuk épített 1 emeletes rendház és iskola épülettel együtt nem egész 30000 frírt jelenlegi alapjukról 1¹/₂ méternyre felemelni és egyenes irányban a Rend telkén át mintegy 110 méternyre hátrahatolni és ott a már előlegesen elkészítendő új magasított alapfalakra jó állapotban reá helyezni. A teljes megkivánandó biztosítékot leteszék és készek a munkálat végrehajtását az engedély megadástól számított 6 hónap alatt befejezni. A rendfőnökség, mely elvileg már készséggel hozzájárult az engedély megadásához, megígérte, hogy rövid idő alatt részletes és nem nehéz feltételeit tartalmazandó választást meg fogja adni.

A nálunk sőt az egész kontinensen is még nagy szenzáció számba menő, merész terv keresztülvitelét iránt a városban és ille-tes körökben igen nagy a rokonszenves érdeklődés és igen valószínű, hogy ilyenmü munkálattal meg fogjuk előzni az összes hazai és legtöbb külföldi városokat is, fővárosunkat nem is említve külön.

A vendégek Breiner mérnök kalauzolásával mellett tisztelegtek Mikó Árpád főispánnál és Geréb Béla polgármesternél és a város eme minden haladás iránt lelkesedő főembereimél a legmelegebb rokonszenvenvel találkoztak a keresztülviendő nagyszabású terv iránt, mely egyrészt a város szépitését célozza, az ósdi templom helyén 45 méter széles frontban emelendő hatalmas palota és a felszabaduló mintegy 1200 négyszög ölnyi prima értékü terület modern beépíthetése által és egyuttal a barátok jóvedelmét is igen nagy mértékben emelni van hivatva.

A terv finansziózását egy helyi polgárokból álló konszeium fogja eszközölni, mely a telket a barátoktól 50 évre igen könnyü feltételek mellett kapja rendelkezésre. Alapos számítások szerint a konszeium 12—15% tiszta évi nyereségre biztosan számíthat. A vendégek elutasításuk előtt Mikó Árpád főispán vendégszerető házánál ebédre voltak hivatalosak. Jelen volt a város polgármestere is. Itt újból a város lehető erkölcsi támogatása ígértetett meg a vállalat részére, sőt a főispán még ki is jelentette, hogy az egész terv

AZ „ELLENZÉK” TÁRGYJA.

1899. Február 21.

Tudományos apróságok.

(Meddig aludjunk? — Gyöngyök. Az ókori népek évszámításai.)

A tapasztalat erre a fontos kérdésre azzal felel, hogy a 2 éves gyermeknek 18 órai alvása van szükséges, a 3—6 éves gyermeknek 14 óra, 6—8 éves gyermeknek elég, ha 12 óra alszik, azután a felnőtt korig 10 órai alvása van a gyermeknek szüksége. A felnőtt ember általában véve hét órai alvással beéri. Mentül fejlettebb az agy tevékenysége, annál kevesebb alvása van szükség. Bizonyos vad népek, mint a papuák vagy bushmanok azonnal alszanak, mihielyest nincs más dolguk. Alszanak álva, fekvő, fához támaszkodva. A napnak több mint a felét elalusszák. A parasztek többet alszanak, mint a városok lakói, a hülyék nagyon sokat alszanak. Napoleon és Kant 4—5 órát aludtak naponta, Göthe, Schiller, Nagy Frigyes, Humboldt és Mirabeau idősebb korukban 2—3 órai alvással is beérték.

Vannak persze kivételek is; így Moiore francia matematikus 80 éves korában napi 20 órát aludt. Két amerikai orvos ki akarta puhatalni, hogy meddig képes az egészséges ember álom nélkül kitartani. Az eredmény az volt, hogy négy nap és három éjjel bírták ki egyfolytában virrasztva; tovább nem folytathatták, mert annyira elgyöngyültek, hogy

életük is veszélyben forgott. A harmadik átvirrasztott éjszakán ütérük már nagyon lassan vert és testük hőmérséklete a minimumra szállott le, de egy álomban eltöltött éj mind a két orvost talpra állította. A tapasztalat azt bizonyítja, hogy legjobb éjfélt előtt lefeküdni. Az alvásnak ez a része a legegészségesebb és erősít legjobban. A felnőtt embernek legjobb este tízkor fekéüdni le, de ne keljen föl napfölkelté előtt, vagyis télen többet aludjon. A gyermekeknek 8—9 órakor kell lefeküdni. Csukott szájjal aludjon az ember és orrán át vegyen lélegzetet. Az ágy lehetőleg távol legyen az ablaktól, nagy szobában és akkor az ablak nyitva is lehet. A legegészségesebb hőmérsék a hálószobában 12—15 fok. Legjobb a jobboldalon fekéüdni. Telivér emberek feje magasan, vérszegényeké alacsonyab legyen. Draperiákat, melyek csak a port fogják föl és a lég keringését akadályozzák, a hálószobában kerülni kell. Gyermekeket nem szabad mesterséges elaltatásra szoktatni. Ez nagyon árt az idegrendszernek és a test hőmérsékét leszállítja. Orszországban azt tartják, hogy a hülyeséget a sok dajkálás okozza.

Egy érettségi vizsgálaton történt, hogy egyik tanuló a történelemből azért bukott meg, mert nem tudta megmondani, hogy mikor született Jézus Krisztus. Látszólag ellenmondás . . . de elbukató kérdés? Az évszámítás relativ fogalom, melyet minden nép önönmaga alkot meg magának, a szerint, hogy melyik tényezőt, korszakot tartja háladására legbefolyásosabbnak. De még azon korszakok is nagyon különbözők, melyektől

kezdve az egyes népek eseményeket számitani kezdték, mivel minden korszakot alkotó esemény csak egy meghatározott népkörre gyakorolt hatást s így nem lehetett közös érvényü korszakot felvenni.

Ez okból volt minden népek külön a töbitölt gyakran egészen elütő évszámítása. A zsidók a 12. század vége felé kezdték a világ teremtésétől számitott aera szerint számitani; a világ teremtésének korszaka az ő, Hillel rabbi által eszközölt számitásuk szerint a 3761-ik évbe esik Krisztus előtt. Polgári évüket rendszeren szeptember közepén kezdik meg és a mi számitásunk szerinti 1898-ik év náluk az 5658-iki. Hajdan ezen évszámítást használták, s Krisztusig általában a világ éveit szerint számitottak. Azonban az ezekre vonatkozó meghatározások nagyon eltérők; ezen aera korszaka meghatározásának 800 módját ismerik.

Igy pld. Kasztilliai Alfonz szerint a világ teremtésétől Krisztus születéséig 6484¹/₄, Suidas szerint szerint 6000, Nikephorus szerint 4700, Julius Africanus és mások szerint 5500, Metrodoros szerint 5000, Keppler, Kis, Dionysios, Petavius szerint 3983 év foly le. Mivel azonban a világ teremtésének éve nem pontos, ezen évszámítás nem alkalmas a történeti események meghatározására. Ez az oka annak, hogy a legrégebb események meghatározására. Ez az oka annak, hogy a legrégebb kor eseményei csak megközelítőleg évezredek szerinthatározhatknak meg.

A keresztény vagy dionysiusi évszámítás korszaka Krisztus születése. Az egyházi mü-

vek általában azt mondják, hogy Krisztus Augustus uralkodása s Herodes idejében született. De ezekből nehéz a valódi évet kipuhatolni, honnan számitandó Augustus uralkodása.

Kis Dionysius, mostani időszámitásunk kezdeményezője, Krisztus születését 753-ba helyezi, de újabb kutatások folytán bebizonyult, hogy ez néhány évvel előbbre teendő.

A legelső, aki említést tesz a gyöngyökről: a rossz híreiről hirhéd Hiób volt. Ő körülbelül 1575-ben élt Krisztus születése előtt, de már ekkor is úgy vélekedett, hogy a gyöngy a legbecesebb földi vagyon. Böles Salamon pedig a böleseségről nyilatkozott úgy, hogy az a legnemesebb gyöngy. Theophrastus már arról ír, hogy nyakékeket készítenek belőlük. A babyloniak, médek és perzák egyértékűnek ismerték az arannyal, s a perzsa országnagyok méltóságük jelölü gyöngyös függő viseltek a jobb fülükben, elütöleg az asz-szonyaktól, akik — mind a két fülükben viseltek függőket. Az ateni lányok szintugy tetek, mig ellenben a nemes ifjak származásuk kiváló volta jelölü, aranykrikán a jobb fülükben viseltek a gyöngyöt. Pompejus a Mithridates palotájában oly nagy mennyiségü és oly sokféle gyöngyöt ejtett zsákmányul, hogy a Jupiter templomának tett ajándékon kívül, még egész muzeumra való tellett. A Krisztus születését megelőzőtt században a rómaiak mesés fényüztést fejtettek ki a gyöngyökkel, Seneca írja, hogy az asszonyok csak olyan férfiak udvarlását fogadták el, akik a saját

vagyonuk kétszeresét-háromszorosát a füleikbe aggathatták gyöngyök alakjában. Az előkelő hölgyek mindenikének volt egy millió szeszterciát (170.000 koronát) érö gyöngyösora s divatos volt a mell-ék, amelyen 34 felgömb alaku gyöngy változott 34 kupalakura csiszolt drágakövel.

A ruhájukat s a cipőjüket is teli varrták velök. Julius Césár egy hat millió szeszterciát (több mint egy millió koronát) érö gyöngyöt ajándékozott Serviliának. Lollia Paulina, a Caligula felesége egy lakomán 40 millió szesztercia értékü gyöngyöt viselt s még a butorait is gyöngyökkel rakatta ki. Nero az ágára szörta szét. Divat volt ecetben föloldani a gyöngyöt és azután ezt a drága italt inni. Caligula kezdte meg ezt az örületes fényüztést. Claudius poharában a Metella egy milliót érö gyöngye oldódott fel. Cleopátra története ösmeretes. Két öt-öt milliót érö gyöngye volt nála, s ő fogadott Antonius-sal, hogy egy lakomán 10 millió szesztercia értékü italt fogyaszt el egymaga. A két gyöngyöt akarta föloldani, de csak az egyikkel sikerült ezt megtennie, s így öt millió szeszterciát egy hajtásra meginnia — a másikkban már megakadályozták.

A mai asszonyok bizony jobban megbecsülik a gyöngyöket, amelyekről az a babonás hit járja, hogy megfagyott könnyek. A maguk könnyei böven vannak tudniillik, olcsók és melegek. De ezek a megfagyott könnyek ritkák és drágák.

keresztülvitelének elősegítésére a mozgalom élére áll. Így majdnem előre biztosra vehető a siker.

Mulatságok.

Meghívó. A D. F. E. pénztára javára a városi vígadóban 1899. márczius 11-én hangversenyyel egybekötött zártkörű házi estélyt rendez. Védnökök: Dániel Gábor, Ferenecz József, Hajós János és báró Horváth Kálmán, elnök: Zsakó Istvánné, alelnökök: Boros Györgyné, dr. Lehmann Róbertné, Arkosi Lajos, dr. Gál Kelemen, Izslai Márton, Boros György titkár, dr. Kozma Andre, Gálfi Lőrincz pénztárnok.

A sepsi-szt.-györgyi ev. ref. Székely Mikó-kollegium f. év márcz. 3-én Sepszi-Szt.-Györgyön a városház disztermében a koll. tanintézet és kirándulási alapjára diák-estélyt rendez.

A kolozsvári íz. ifjuság folyó évi február hó 25-én a Központi Szálloda disztermében a szegény izraeliták segélyezésére jótékonyzélú, zártkörű tánc-estélyt rendez.

Farsangi mulatságok falun.

Az emberi természetnek vannak örökös követelése, melyek minőségüknek és tartalmuknak megfelelőleg a társadalom minden osztályában kielégítésre törekednek. A kielégítési módok és eszközök jelzik azt a haladási irányt, mely egy felé egy társadalmi osztály igyekszik, azt a szellemi és erkölcsi tartalmat, mely minden tetteinek és cselekedeteinek rugója.

Az emberi mi voltunk a követeléseit nyilatkoztak meg Bűrkös község kis magyar társadalmában is a farsang utolsó napjaiban. Az intelligens magyar ifjusági egyesület f. hó 12-én vasárnap este cirksusi gyakorlatokban tüntette ki ügyességét. Igen sikerültek és mulatságos voltak az Augustusok és pojáczok elmékedései a rettenetesen kirokoldó vadász, a chinai automata, a költ-táncosnő, borbély stb. Mindezek felett kiemelkedett a cigány karaván, fényes csillogó jelmezben, bengáli világítás mellett. Előadás után kedélyes tánc, mulatság és társas vacsora az állami iskola termében.

Ugyanezen táncteremben f. hó 14-én húshagyó kedden a földművelők rendezték igen szép táncestélyt, az *ismétlődő gazdasági iskola javára*. Az estélyt a Horváth András állami tanító vezetése alatt szervezett földmíves ifjusági énekár nyitotta meg a „Hymnusz” előnéklével.

A gazdasági előadásoknak már is mutatkozniuk biztató jelei; az érdeklődés fel van keltve, csak okszerűen kell tovább vezetni és a siker el nem maradhat. A földmíves nép alapjában jó, romlatlan, bizalmatlan, gyanakodó ugyan, mert erre ezer meg ezer oka és sok keserű tapasztalata van: de minden szépre és jóra alkalmas, vele és általa sok hasznos és üdvös dolgot lehet végezni.

Az intelligens magyar ifjuság ugyan ez estyén diszes román öltözetben mutatta be magát az egyes birtokos családoknak s ezután vig társas vacsorával rekesztette be a farsangot.

Igy farsangolunk talun, mindenki a nekie adott talentum mértéke szerint. És mi öregek egymás között vitatkozunk azon tema felett, hogy a haza, a nemzet és az emberiség javára vajjon kik sáfárkodnak helyesebben a nekik adott talentumoknál. Erre a jövő és a történelem kérelmetlenül logikája fogja megadni a feleletet, miről mi bizonyosan nem fogunk tudomást venni. A mit mi vetünk, azt az utókor fogja aratni s az aratás *minősége és mennyisége* fog határozni a talentumok értékesítésére és a mi cselekedeteink felett. Iram Bükösön. febr. 15-én.

x—y.

SZÍNHÁZ.

Vándormadár.

(Pályadíjat nyert színmű 3 felvonásban. Irta: Prém József.)

A mult év folyamán Bőllöny József intendáns két pályadíjat tűzött ki. Egyiket drámára, a másikat népszínműre. A drámára kitűzött díjat a bíráló bizottság egyhangulag a *Vándormadár* című színműnek ítélte oda, mely kilencz társa közül messze kimagaslott.

Szerzője nem ismeretlen ember a színművészetben, s a bíráló bizottság nem csalódott, mikor azt mondta, hogy e darabnál gyakorlott színművész van dolga. Prém József csakugyan gyakorlott ember. Az utóbbi évek legtöbb pályadíját ő nyerte el. *Bosnyák Anna* című drámájával az Akadémia pályadíját nyerte el. *Adorján báró* című színművével elnyerte a Porzolt-féle pályadíjat. Legutóbb kicsi híja, hogy a Mészáros-féle pályadíjat is el nem nyerte *Thurányi-kuria* című színművével, melyet a bíráló bizottság a többiek közt legjobbnak talált.

A *Vándormadár*, mely most Kolozsvárt nyerte el a habért egészen modern darab. Modern darab és hozzá érdekes is. Érdekes pedig azért, mert milieu-je új, szokatlau. Alakjai is többnyire újak és nem mondhatjuk el rólok, hogy itt meg ott találkozunk már velük egyik másik színműben. A mi a darab meséjét illeti, az nem sablonos, a szerző mindenütt eredetiségre törekedett benne, a mit kiváló érdemnek kell betudnunk.

Már a címében is van valami eredetiség, a mai modern idők divatja: *Vándormadár*. Eszünkbe juttatja azokat a külföldről importált darabokat, a mik mind egy-egy állat nevével vannak elnevezve. A szerző maga is sejtette, hogy erre fog gondolni a közönség s ezért eleve kijelentette tegnapi ezütköcskéjében, a mit darabjáról írt, hogy az ő darabja az említett hullókkal és madarakkal semmi rokonságban nem áll. A darab meséje különben következő:

A darab fő női alakja, Katicza, egy szegény, szép árvalány, a ki élete tizenkettő évében szülővel együtt otthonát is elvesztette. Rokonai nincsenek, de van három jószívű embere, a kik gondoskodnak róla.

Valamikor szegény orvostanhallgató volt ez a három pártfogó. Ott laktak Katicza anyjánál, a mi a házasságon meg nem halt. Később jó módba jutott mind a három. Várkonyi jó meggazdagodott, mert jelsz fogtechnikussá lett, azonkívül feltalálta a szenczácsos hirre kapott Zománcz-fogport. Fiala Andor szegre akasztotta az orvosi tudományt és elvett egy gazdag fotografus-özeget. A harmadik társ Paksy Tamás pedig divatos orvossá kitűzötte föl magát, mint a svéd testgyakorlás és massage-kúra előharcosa.

Ez a három originális bácsi nevelte föl Katiczát, a ki majd az egyik, majd a másik jól-töröz házában éldegélt. Vándorolt egyiktől a másikhoz s azért kapta a *Vándormadár* nevet. A kis lány valóságos ezermester. Afféle modern tündér, a ki okosságával, szorgalmával, jókedvével mindenkit elbájol. Mióta felnőt, mind a három bácsi magának akarja, hol mint fogmíves asszisztens, hol mint könyvvezető, hol mint gazdasszonyt.

Katiczát már négy éve nem engedte senkinek Várkonyi Vincze. Az ő házában zajlik le a színmű exozicziója. Maga Várkonyi már nem működik mint fogmíves; helyette művezető orvost tart, a kinek dr. Kövess Imre a neve. A fiatal doktor még jobban felvirágoztatja a Várkonyi-féle műtermet. Imre ifjúkori pajtása Katiczának. Szeretik egymást. Várkonyi is egymásnak szánja őket. Ki akarja házastítani Katiczát, míg ő maga egy elvált asszonyt, dr. Gyürky Ivánnét készült oltár elé vezetni. Az a terve, hogy Imre mint Katicza férje tovább is vezesse a műtermet; ő pedig a Zománcz-fogpor utjonnan alakuló részvénytársaságának és gyárának fog élni.

önöknek tetszik; egész nap piknikezhetnek a romok között, ha kedvük tartja.

És gondolja el! Én egész életemet Tregarvenben töltöttem és csak egyszer voltam ottan; az akkor volt, midőn kis gyermek voltam.

— Mi holnap oda megyünk. Marrable-nek az volt az ideája, hogy talán Haviland ur és kegyed lesznek olyan szivesek és eljőnnék oda velünk. Miles sem akkor, sem később nem tudta megmagyarázni, hogy miért mondott olyan nagy hazugságot.

Mi kocsin megyünk, folytatá, kiegészítve a tervet azzal a találmánysággal, a mi saját magát meglepte.

Az ut nem farszataná ki az atyját; és természetes, hogy ha a holnapi nap nem volna alkalmas neki, nekünk bármelyik nap éppen olyan jó volna.

Nézte a leány kedves arczát, a mint beszélt, vidám fényt látott a szemébe lopózni és édes mosolyt az ajkaira.

— Azt hiszem, hogy holnap nincsen semmiféle sürgős dolog, mondá. De várjon egy pillanatig!

Forrester hallgatott, míg a leány gondolkodott. Ő is olyan aggályosnak látszott, mint Rut és midőn a Rut homloka kiderült, az övé is ugyan azt tetta.

— Tudom, hogy atyám el fog menni, mondá.

— Hát a leánya?

— Oh, Forrester ur, ön olyan jó és ez olyan pompás mulatság lesz! Hány órákor indulnak?

— Tizenegy óra fele. Jó lesz az az idő?

— Igen.

Rut, a kis napharintott ujjain bizonyos mulhatatlan kötelességeket számított föl.

Terve azonban dugába dől. Imre megelégette a függő helyzetet, enged Jedlicska Lipót kapzsi úgnök rábeszélésének és új műtermet készült berendezni. A pénzt e vállalatra, tíz ezer forintot Jedlicska szerzi be Várkonyitól, ki a Katicza tizenkét ezer forintnyi hozományából adja a kölcsönt, nem is sejtve, minő czélra kell.

De Imre a szerelemben is versenytársa Várkonyinak. Ő is belebolondult a csábos Gyürky-nebe, kit azonban a hiúság Várkonyitól a doktorhoz térít.

Igy készült leszakadni a kettős veszedelem a Várkonyi-házra. Katicza kétségbeesik, hogy elveszti Imrét, Várkonyi bősüli haraggal fordul el a hűtlen Gyürky-nőtől. A műteremben összegyűlt, türelmetlenkedő páciensek tanui a botránynak, a mint Imre cserben hagyja a miniszter váró házigazdát és a végig sértett Katicza is elmenekül a házból.

Most a Fiala hácsi otthonába visz verőfényt a *Vándormadár*. A fotografus műteremben szövődik a további bonyodalom. A Katicza hozományából nyitották meg Imre és Jedlicska az új műtermet. Az ellenégeskedés annyira elfajult, hogy Várkonyit valaki denuncziálja, mert vét a kihágási törvény ellen, mint diploma nélküli fogtechnikus. Újságziktek a Zománcz-fogport is gyallazták és Várkonyinak egy páciens esunya feggelni pört is akaszt a nyakába.

Az Imre új műtermeinek berendezése elnyelte a tizezer forintot. Várkonyi azt hiszi, hogy Imre a denuncziáns s azért ingamulánul exequálni akar. A meghasolt fiatal orvos időközben meggyőződött, hogy Gyürky-nével boldogtalan lenne s egyre halogtatja az esküvét. Találkozik Katiczával és most jön annak tudatára, mily örültséget követett el, a mikor még nem bírta érteni a derék leányt. Katicza élszántan küzd Imréért, hogy megvédjé az ellene szót vadak ellen. De hasz-talan. Még Gyürky-né is elhiszi a denuncziálást, kaczér szíve csakhamar a még mindig szerelmes Várkonyi felé hajlik ismét s azért visszadobja Várkonyi a jeggyűrűt. De Katiczát is veszedelem éri. Az intrikus Paksy hácsi cselst szö. Féljé-konyvnyé teszi a házasságot Fialánál, a ki bősüli-ten támad Katiczára és a *Vándormadár* most meg a fotografus házát kénytelen elhagyni.

Uj otthont talál a svéd gimnasztika és massage-kúra intézetben, a hol Paksy dr. lakodalmá-tili egyik fiatal páciensével, Birivel. Katicza nagy erélyvel fog hozzá, hogy kikutassa az igazi denuncziáns és rágalmozót. Sejtj, hogy ez senki más, mint Jedlicska. A retentőben meggyőzött ágens kelezésbe kerül.

Jedlicska végre kénytelen mindent bevallani és magára vállalni. De az ezermester Katicza előbb még összeronja Várkonyi és Gyürky-nét, majd Imrével bekíti ki a haragos bácsit, a ki csupán gyáros akar lenni, s régi, virágzó műtermet most már kétségbelet átengedi a megért versenytársnak, hogy Katiczát boldogíthassa. A kis borsorkány pedig boldogan ugrik Imre nyakába, s nevetve kiált föl:

— Tied leszek, ráadásul a — hozományhoz, melyet már elkötöttél, a nélkül, hogy tudtad volna!

Igy jut végre állandó fészkebe a *Vándormadár*.

Ez vázlatosan a *Vándormadár* tartalma. Ebből is láthatjuk, hogy a mese nem chablonos s hogy a szerző igyekezett új helyzeteket hozni a színpadra egy teljesen modern darab keretében. És ez sikerült is neki, mert a szerző meglehetősen elsajátította a modern francia színműrodalom fogásait, van rutinja és fejlett technikája.

Ezek a tulajdonságok meglátszanak egész darabjában, annak meseszövéésén, melyben érdekelt tud kelteni és a darabjelenetkezésénél, a jelenetek csoportosításánál, mely a színpadi érzék kétségtelen nyomait viseli magán. Különösen az első felvonásról mondhatjuk ezt, mely ugyan kissé hosszadalmas, de érdekesen megcsinált exoziczió. Hogy azonban a más két felvonás sokkal érdekeltebb volna az elsőnél — mint a pályázati jelentés írja — nem mondhatjuk. Ezekben több humor van és látszólag a közönség is jobban mulatott az utolsó két felvonás alatt, melynek nem egy helye, nem egy sikerült ötlete zajos derültséget keltett.

— De — folytatá — sokkal jobb lenne, ha ön az időt határozottan megtudná mondani.

És korán fogok felkelni, hogy a dolgokat eligazítsam. És természetesen, ön megtudja mondani, hogy melyik órára rendelte a kocsi.

— Mi — mi még nem rendeltük meg a kocsi, ha ugyan Marrable azóta nem tette és én nem gondoltam azt valószínűnek, viszonzá az ifjú. Én azt gondolom, indítványozta rörid szünetmulva, hogy jó volna, ha ma este benéznenk kegyedhez és az indulási időt pontosan tudatnánk. Itt jön Dick! kiáltá.

A barátját látva, Miles nem látszott úgy örülni, mint rendszeren; sőt azt kívánta, hogy bár otthon maradt volna, Dick nagy világi férfi volt és bámulatos körülmények kívánalmainak meg fog e az felelni? Marrable ragyogó arczattal jött feléjük. Ő életet és vidámságot látszott hozni magával és a Rut kis kezét olyan hévvel rázta meg, hogy abnak az arcza elpirult. Haviland Rut tele volt izgatottsággal, a koránál évekkkel látszott fiatalabbnak.

— Oh ez a piknik a romoknál pompás gondolat! Milyen szép öntől, hogy arra gondolt kiáltá!

A Rut fele felett a Dick barátjára nézett. A Forrester szemében kérő kifejezés volt. Dick meglátszott érteni annak az értelmét. Mosolyogva fordult a leány felé.

— Örülök, hogy a kegyed tetszésével találkozott! — mondá bátran. Én magam sem tartottam rossznak.

— És olyan sziveség volt öntől arra gondolni, hogy az én kedves öreg atyámat is meghívja, viszonzá a leány és nem tudtam volna ötlet hátrahagyni.

— Az neveléses lett volna, mondá Dick vidám hangon.

Az előadást sok gonddal készítették elő. Részt vettek benne a színház személyzetének legelőkelőbb tagjai. A czimzerepet, ezt a vonzón, kedvesen megrajzolt árvalányt *Turichányi Olga* játszta, kinek rokonszenves egyénisége igen jól illett ehhez a szerephez. A darabban neki volt legnagyobb sikere. A három barátot, a fogtechnikus E. Kovács Gyula, a fényképező *Vendrei* és a gyógytestgyakorlót *Pataki* játszották sikerülten. Dr. Kövest rokonszenvesen játszta *Tompa*. A nők közül *Miklósi Ilona*, *Marosi Adél* és *Baróti Irma* érdemelnek említést. A többi férfi szerepeket *Szentgyörgyi*, *Leövey*, *Iványi* játszották.

A darab tetszett a publikumnak s a szerzőt úgy az első, mint a második felvonás után zajosn hívták többször a lámpák elé s egy diszes babérokoszort nyújtottak fel neki.

(b. á.)

A színház vendégei. Dr. Prém József, a *Vándormadár* szerzője, ki darabja premierjére jött le, a második előadást is megnézi. A szerzővel együtt lejött Kolozsvárra *Rudnai Győző* fővárosi hírlapíró, a ki a premieret szintén végignézte. Mindketten holnap reggel utaznak vissza Budapestre.

Utóhangok.

— A II. ketületi választáshoz. —

I.

A „Magyar Polgár” statistikája.

A „Magyar Polgár” minden áron beakarja bizonyítani, hogy ilyen „fényességű” győzelmet, mint a milyen a pénteki volt, a pártja még nem aratott. Továbbá megköczkázta azt a valóban hallatlanul vakmerő állítást, hogy a választói lista a kormány-pártra hátrányosan volt összeállítva. Erre producál valami statistika-felét is. Csak hogy ez a statistika egészen egyebet bizonyít. Bizonyítja azt, hogy bár a választók száma 1896-hoz arányitva emelkedett, a szavazók száma mégis jelentékenyen leszállt. Vagyis tejedt a passzívisták, a politikai mozgalmaktól tartózkodók száma. Ezt pedig sehol nem találjuk az uralkodó párt diósőségének, hanem mindenütt komoly gondolkodás tárgyává teszik. Csak nálunk nem történnek az ilyesmivel. Itt fő, hogy a kormány akarata teljesüljön. Hogy aztán e közben és épen ez által, mint kállódnak el a nemzet más jelentékeny érdekei: azzal nem szokott törődni a Csiky, Dorgók, Dobólok, Harmathyk és Sándor Józsefek közkereseti társasága.

A cylinderes plakátragasztó.

És vala szömyü rémület a fő Mogulok körében, midőn híret vették a Bartha Miklós neve alatt megjelent táviratnak, mely Bánffy bukását hírdt adta. Gyorsan ellen-plakát nyomtatását határozta el a Heli-kerti tizek tanácsa. És Sándor József ur, mint a tett embere, fején cylinderral, karján a rendfenn-tartói jelvényvel beállt plakát ragasztónak és maga csiszelte fel a plakátot egybek kö-zött a tanácsház két 00-lal jelölt lokalitá-sára. Mily kár, hogy Bánffy tagadott bukása csakugyan bekövetkezett és így a kovászai-kerületi képviselőjének és az EMKE u. n. tiszteletbeli alelnök-főtákarának plakát-csiszelői minőségben kifejezett tevékenysége már nem leend honorálva. Valószínű egyéb iránt, hogy, mint *kulturális* működést az EMKE fogja valahogy, *ama már nem szokatlan módon* honorálni.

„Rossz időben.”

Midőn a Bánffy Dezső bukásának következte immár köztudomásúvá lett, nem egy buzgó Mungó tette azt a megjegyzést: „Ejnye beh rossz időben ütött be ez a fényes győzelem!” Mert hát a végén úgy néz ki a

Rut minden szóra, a mit Dick mondott, élénkebbnek és derültebbnek látszott lenni. Matróz kalapja kissé hátra volt hajtva; az a fehér ruhája volt rajta, melyet tegnap viselt, de ma egy jó kedvi fiatal leánynak látszott, tele élettél és egészséggel.

— És most, mondá, haza kell mennem. Ma este ismét találkozunk. Au revoir!

Bucst intett kezével az ifjúnak és elszaladt.

— Mi történt, mondá Dick kérdőleg. Én azt gondolom, hogy józan vagyok, még korán van és kávéval egyebet nem ittam, de öregem, jobban érzem magamat, ha olyan jó volnál és némi magyarázatot adnál.

Forrester kész volt reá; azonban elbeszélését a Dick mely hangu nevetése bájossá tette és ez olyan kíséret volt, mit nem lehetett rossz néven venni, miután tagadhatatlan volt, hogy Miles azt maga hozta magára.

— Miért tetted azt? kérdé Dick.

— Azt csak az ég tudja!

— Kérdés! Nekem úgy tetszik, hogy ez az eszme határozottan emberi és nincsen semmi mennyei rajta.

— Ez egy inspiráció volt és nem előre megdondolt terv. Sajnáltam ötlet. És szeretném, hogy egyszer jó napot csináljunk neki.

— Nem szándékozol Daltont meghívni?

— Nem én.

— A piknikben csak az öreg Haviland és a leánya és mi ketten veszünk részt?

— Természetesen!

— Jó; azt a napot rosszabbul is tölthették volna.

(Folytatása következik.)

dolog, mint a Szigetvár alatt harczólo janic-sárok küzdelme, a kik a már halott, de ágyában megtevesztésre felültetett szultán aegise alatt folytatták a küzdelmet. Pedig ebből az utód hűségére kell vala felesküdniök.

Ezzel pedig megkésték ugy Szigetvárnál, mint a Hellyf-kertben. Hanem az iránt nincs kétség, hogy az utóbbi helyen táborozó janic-sár-hadban meg van a kétség és a felesküvésre. Annyit azonban tudathatunk velük, hogy ahhoz a kérdéshez: vajjon az új szultán elfogadja-e mindenük esküjét, feltéve, hogy az a szultán Széll Kálmán lesz, — Pázmány Dénes is hozzá fog szólni. Erre a kolozsvári függetlenségi párt egyik előkelő tagja mindjárt a választás után azzal kérte meg Pázmányt, hogy e pontnál kivételesen tegye félre a — *kémskedést*. Sapienti sat.

A jöhísemű tévedés.

Az ebből irtkánl fogva tehát lesz egy kis aggodalomra ok a kolozsvári Mungók között. És mindezt Sándor József urnak köszönhetik. Mert a halott szultán ágyában való feltámasztására ez a főjanicsár vállalkozott. Mentése, hogy jöhíseműleg tévedett.

Ugy áll ugyanis a dolog, hogy hiába akar Sándor J. ur Erdély II. Bokros Elekje lenni, azért nem kötnék mindent az orrára. Más erdélyi képviselő, köztük a Feilitzsch-párt két végrehajtója, bár tudták már, hogy Bánffy bukik. Siettek is fel Budapestre az új napot üdvözölni. De Sándor ur még 18-án is a jöhísemű tévedő állhatatosságával hirdette, hogy Bánffy rendületlenül áll. Ebből lehet látni, hogy oda fenn mily erős gyökerei vannak Erdély alkormányzójának.

A tisztviselő.

„Ha tisztviselő vagy, eo ipsó Mungó-nak kell lenned.” A Tizza-féle liberalizmus rég felállította azt a tételt, mint kormány-zati princípiumot. És a „kis Athénben, Kolozsváron”, a tisztviselő helyeselni látszaak ezt. Állami, megyei, vasuti és városi tisztviselők nagy tömegében nem akadt egy, aki függetlenségét demonstrálni kívánta volna. Pedig hányan vannak közöttük, a kik bármely szélsőbali kortések jobban szidják a kormányt, ha azt a főnök nem hallja.

De a választás napján még olyan is csak elvétve akad, a ki tartozkodni kívánna a szavazástól. Legtöbb szemeslőve lép az urna elé, de akentatio Kardosk és Orbán Gézák, a kikben a servilismus öntudalttá testesül és megütözést keltő ostoroztatásban érvenyesül.

Valóban nem esodálkozánk, de érthetőnek, sőt jogosnak is tartanók, ha az ellenzéki pártok az agresszivitás útjára lép-nének szemben a tisztviselőkkel.

Mert az még sem járja, hogy akadjon a nemzetnek egy osztálya, mely kiszakítsa magát a független gondolkodás kötelekeiből és nem csak a megadás fanatizmusával, de a servilismus visszatartó készségével dobja magát oda a hatalom önkényének és e mellett még mind untalan a közvéleményre appelláljon támogatásért.

Merkur.

Vizió.

Barangolok az est sötétben,
Rég múlt időn merengve éppen —
A mellemet borzongva járja
Dicső kor, fényed hósi árja —
Szemem a vak homályba lát —
És hallom Rákóczyk dalát...
Látom, mint lelkesült, akart:
Lárom a talpra állt magyart...
S míg képzetem a Piski-hidhoz ére,
Kiballagok Kolozsvár fötére.

De — hej — mi ez? A nép zugása?
Fegyver zöreje? Kard villanása?
Horkanva vágató lovas?
Ez már való, nem látomás!

Ez már való, bizonynyal az!
— Oh üdvöz légy te szent Tavasz —
Szabadágágharc — dicső tusa —
Uj Márcziusnak Idusa!
Valóra vált a látomány
Oly sok forró fohász nyomán!
— — — — —
Előre hát! És harci tűz
Az ordító tömegbe űz —
Szemem már ellenfél keres,

Kivel megvívnom érdemes —
Ah! Ott a zarnok! Zord alak, —
Órad ütött! Megfojtalak — —!
Kiáltak szörnyű örületben —
És öklöm véstjósolva lebhen —
Midőn a zugó áradat
A földre ver, egy perc alatt.
S én megsebezve, sárba esve,
Felordítok könyörgve, esdve:
„Tiporjatok, tiporjatok!
A nemzet él! Meghalhatok!
S már szent remény — illetve várom
Közleg végem, hős halálom,
Midőn felém váratlanul
Utat egy hősnek kardja dul.
A szent, a hős, kit álmaimban
Mégálmódek, mellettem, itt van.
Vállán piros szallag libeg —
Am szablyáját vér festi meg —
Dicsőült arca felragyog,
S kiált: „Csak rajta lovasok!”
S utána tör rágtatva már
Vagy tizenkét vitéz huszár —
Közleg a hős — már nyílt az út —
Ah itt a hős — — — és — főbe sujt
És hasba rugdos engemet —
— — — — —
A viziómnak vége lett — —
Elvesztém eszméletemet.

Egy modern Antonio.

— Angol regény. —

Az „Ellenzék” részére fordította: AMICA.

VI.

(Folytatás.)

(15)

A következő reggel Forrester a part mentében sétálva, váratlanul Ruttal találkozott; Rut a tengerre nézett és tekintete kifejezhetetlenül szomorú volt. Forrester megjegyzést tett arra.

— Igen — mondá a leány — önnek igaza van. Szomorú voltam, de nem tudtam, hogy lát valaki. Azt hiszem, hogy meglehetősen jó színésznek vagyok, de közönség nélkül nem játszom. Az ember nem tudja a szerepét kielégítőleg fentartani, ha koronként egy kis szünetet nem enged meg magának.

— Igaza van.

A leány megjegyzése Milest egy kissé meglepte; az nem látszott találni, sem az ő egyéniségével, sem a környezetével.

— Félek, hogy Rut kisasszony pesszímista — mondá.

— Nem, én egy cseppet sem! — viszonzá a leány. De nem vagyok boldog, a hogy a tegnapi mondam önnek, vagy is inkább a barátjának, aki ezt a nyilatkozatot közölte önnel — nemde?

Felbredék. Ágyam körében
Jó ismerőim, orvosok;
Kacagva néznek, mondja egyik:
„Ez tréfának felelte sok!”
De én, oly szörnyű sejtélemmel,
A kacagóktól kérdezem:
„Győzött a szent ügy, vagy ha vesztett,
Ugy mit kacagtok hát ezen?”
Hol van Petőfink deli mása,
Ki ottan vívott legelőt,
Kinek már szeme villanása
Fegyvernél élesebb volt?
Ki engemet győzelmi utján,
Mint porba fekvőt eltiport —
Vaj éle ő? Vagy hogyha meghalt,
Ugy ülünk hős halotti tort!
Igen! Fel ifjak — — —!”

Am az egyik.

Ágyamba ismét visszanyom
És hangja megrendülve zengi:
„A jeges vizet asszonyom!”
És borogatnak szorgalommal
S félőntudatban hallgatom
Beszédinket; a szavakra
Szép látományom ronda rom:
És megtudom, hogy az a harc ott
Csak kised választási heccz,
A hős honvédtől durva rendőr —
Petőfibről — *Filippus* lesz.
És fájni kezd fejem csunya,
A kínjaim roppant nagyok —
— Elszédülök — fele se tréfa —
„Urak én hányhatnék vagyok.”

Ifj. Endre László.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, február 21.

— **Márcz. 15.** Kolozsvárt márczius 15-ének évforduló ünnepe az idén nagy kegyelettel és ünnepélytelv lesz megtartva. A kolozsvári márcz. 15. bizottság e tárgyban vasárnap gyűlést tartott. A gyűlésen elhatározták, hogy az idén is a városi vígadóban fogják megtartani az ünnepet, mely ezúttal *huszonhetedik* ünnepe lesz a bizottságnak. Ez évben lesz ötven éve annak, hogy a márczius 15. napok kiváló alakja, Petőfi Sándor a fejedéregyházi harczterében eltűnt. A gyűlés Ferenczy Zoltán dr. nyerte meg felolvasás tartására. Ferenczy Zoltán, a ki Petőfira tartozó minden adatot ismer, tüzetesen fogja ismertetni a költő szereplésének jelentőségét s kapcsolatosán a Kossuth Lajos szereplését is. A bizottság a dalköröket ismét felkéri a közreműködésre. Ennek való közreműködésre már megnyerte Girsik Gyula urat. A 12 pontból álló műsor egyes pontjaira most kéri fel a legkiválóbb szereplőket.

Az ünnepély végével, este bankette lesz, egészen zárt helyiségben, hol csak azok jelenhetnek meg, a kik együtt éreznek e napon ünnepelő közönséggel. A banketten Kossuth Lajos poharával Szádeczky Lajos egyetemi tanár tart felköszöntőt. A bizottság ezenül minden szombatn d. u. 5 órakor tart ülést az ünnep részleteinek elintézésé érdekében. A vasárnapi gyűlésen jelen voltak: Abraham Antal, Deaky Albert elnök, Böckel Károly, Feilitzsch Arthur br., Ferenczy Zoltán dr., Kenessey Béla Kuzsok István, Polcz Rezső, Versényi György dr. Uj tagoknak a bizottságba titkos szavazattal felvették a következő urakat: Ferenczy Gyula, Kovács Dezső tanár, Pap Gábor festőművész, Halász Ignác dr. és Bálint Gábor dr.

— **Tisztelvények a közkatonának.** Petőfinek ezek a sorai jutnak eszünkbe, mikor a hála kötelességénél fogva megemlékezünk a múlt pénteki választásnál pártunk érdekében közreműködött néhány polgártársunk tevékenységéről. Az az őnzelen buzgalom, a mit ezek a szerény vagyoni viszonyok közt élő, de mindenki előtt becsületes emberek kifejtettek, valóban rendkívüli. Székely Mihály, Gombos Ferencz, Terkál Béla és Balázs Sándor neveit nem muló dicsőség veszi körül a kolozsvári függetlenségi párt most lezajlott küzdelmének krónikájában. De megtették kötelességüket Butyka József és Ötvös János is. Időt, munkát, sőt pénzt is áldoztak e szegény emberek a küzdelem sikeréért. A magyarok Istene jutalmazza meg buzgóságukat!

— **Bírói függetlenség és a választás.** Minden képviselő választásánál szomorúan esik konstatálnunk, hogy egyes bírák nagyon kevésbé igyekeznek törvényben biztosított függetlenségük érvényesítésére és hogy könnyen meghajolnak a szelíd nyomásnak. Ez megtörtént a pénteki választásnál is, midőn többek közt bírákat is láttunk a Helffy-kerti kortes-tanyán. Ezzel szemben jól esik felemlitenünk az első folyamatusú bíróság egyik tagjának a magatartását. Az illető régebb idő óta mindig a szabadelvűpárt jelöltjére szokott szavazni. A nagy Mogulok tehát utána küldtek most is. Am az illető bíró kijelentette, hogy ő ugyan ma is szabadelvű párti, de csak a párt olyan jelöltjére szavaz, a ki programjában a választások tisztaságának biztosítását követeli. Mivel pedig azt a követelést a Feilitzsch br. programjában nem kapta meg, tartózkodik a szavazástól. Mily magasra emelkedik ennek a bírónak nemes felfogása azok felé, a kik a szabadelvűséget intelligentiájuk dacára csak a servilismusból és a „Pesti Hirnapl” bölcességéinek magukba szedésében merítik ki!

— **Sztrájk az „Ellenzék” egy hirtől.** Jámor havasi oláhok napszám-bérért vágják a jeget napok óta a sétatéri tapon s vagonokba rakják, hogy a vállalkozó Nagy-Váradra szállíthassa. Egy nagyvárad újság ezekről azt írja, hogy sztrájkolnak s az Ellenzék egy hirtől dupla munkabért követelnek, melynek következtében távirati intézkedésre kéri fel a nagyvárad polgármester Szvaesina Géza kolozsvári polgármestert. Megkérdeztük a hír olvasása után a köz-uti vasút igazgatóságát: honnan azt az értesítést nyertük, hogy a sztrájk hírekből egy szó sem igaz. Más tekintetben is megnyugtattuk t. laptársunkat arra nézve, hogy az „Ellenzék” bár a legolvasottabb s legelterjedtebb vidéki lapok egyike, idáig még sem tudtuk elérni hogy havasi oláhaink az „Ellenzék”-et olvassák. Ennek pedig az az egyszerű oka, hogy római testvéreink nem tudják elképzelni, hogy mire való a betű.

— **Szász Domokos** püspök emléke a kolozsvári szeretetházban. A m. ludasi ref. egyh. község, mint néh. püspök által szervezett egyház presbitériumi kegyeletes hálája jeléül, a fentemlített czelra 20 frtot adományozott. Ez összeget az eddig gyűlt 449 frt 51 kr.-hoz adva, 469 frt 51 kr. a 321 sz. könyvvel a kolozsvári Gazdák Hitelszövetk. pénztárába helyeztetett. Kolozsvárt, 1899. febr. 18. Tisztelettel Herepei Gergely ref. pap.

— **Kövári Endre képe.** A Belmonostor utcában járó-kelők figyelmét tegnap estétől kezdve egyik üzlet kirakatában egy meglepően szép kivitelű alapfestményű kép vonja magára. Ez a megdicsőült magyar királynénak Erzsébetnek Kövári Endre, jeles festőművésznök által festett képe, melyen a felséges asszony teljes királynői díszben van ábrázolva. Alkalmunk volt pár hét előtt a még csak készülöben lévő képet megtekinteni és sok okunk volt már akkor megjósolni, hogy e kép egyike lesz a kiváló festő legszebb alkotásainak. Feltevéseinkben nem esalódtunk. A kép teljesen készen van és most már mindenki megtekintheti, hogy az egy becses művészi alkotás s talán azt is kimondhatjuk, hogy Kövárinak legszebb, leggondosabban kivitt, s legsikerültebb alkotása. A napokbau meglátogatta a festő műtermét br. Wesselényi Miklós, Szilágy megye főispánja, ki egyike az elismert műértőknek és úgy nyilatkozott, — hogy egyike a királyné legjobb képeinek, s különösen az archizség meglepően sikerült. A képet Szilágy megye székházának díszterme számára rendelte meg a megye közönsége. Kövári majdnem három hónapon át állandóan ezen a képen dolgozott, s hogy minő dolgohoz értelessel és műgonddal, arról a kép minden szemlélője meggyőződhetik.

— **Földváry Mihály képe.** Gróf Lázár István Kolozs megye alispánja utján egy 25—30 czm. nagyságú olajfestmény került a kolozsvári orsz. történelmi emlékmúzeumba. E kép Földváry Mihály jelenleg eszperáni birtokost mint gárdatisztet ábrázolja. A díszes egyenruhájú, szép szöke arcú, székely arczonású, két szemű gárdatisztnek díszegyenruhája mellővén ott díszleg Magyarországnak cimere, a hármass halom, 4 folyó és az apostoli kettős kereszt. Hibája a felszerelésnek csak az, hogy a magyar cimerezeréves szent koronája háromszoros lánczozal van oda fűzve az akkor még csak évtizedes és csak eszményileg létezett osztrák eszperáni koronához, mely az öven egy arasznyival fentebb, a szív fölött áll. Földváry azzal az óhajattal küldte be e képet a múzeumnak, hogy azt a bilincs mellé tegyék, melyet hat évig a várfogságban viselt, helyezték el. Földváry, mint pár év előtt említtük, a szabadságharcnak önmaga volt és Benkő Rezsővel, Szigethy Miklóssal együtt szenvedték vasa verve a fogság súlyos éveit. Földvárynak most az az óhajattása, hogy e fiatalkori képe a múzeumban a bilincs mellett őriztessék meg. Földváry megérdemli, hogy képe és bilincse a nagy idők jelesének Pantheonában őriztessék.

— **Baleset a vonaton.** Bartkovszky Károly, a kolozsvári „Grand” kávéháznak több éven át volt pinézere ma Brassó felől Kolozsvárra haladó 513-as személy vonatról leugrott. — Az eset a Kolozs-alagúttól nem messze, a 94. sz. őrház közelében történt. Tettét a szorocséttlen, a vele együtt utazott s pár óra mulva Kolozsvár felől visszatérő neje állítása szerint, elmezarvált állapotban követte el. A súlyosan sérült első segélyben dr. Szilágyi János pályaorvos részesítette, kinek ügybuzgalma folytán az illető alig fél óra mulva már Kolozs-alaguton feküdt, kimosott sebekkel és bekötött fejjel. Nevezett orvos állítása szerint a szerencsétlen nagyobb mérvű koponya zuzódáson kívül aggyeló alapfőrést és agrázkodást szenvedett, s így fölépülésében nagyon kevés a remény.

— **Nem oltárfosztogató.** Az ellenzék idei 39-iki számában az jelent meg, hogy L. B. bábaasszony titokban a főtéri templomban maradt este 9 órakor s a főoltárról több értékes díszítményt zsebébe dugott. Illetékes helyről most azt az értesítést vesszük, hogy nevezett bábaasszony nem lopási szándékból maradt a templomban, hanem rajongásig valóságos buzgó nő s különösen a szűz Máriának kiváló tisztelője lévén, a *louredsi Mária oltárt* akarta a legcsokélyebb portól is megtisztítani, miben csak annyit hibáztott jóhiszeműleg, hogy ezen szándékát az egyházi előjárásnak nem jelentette be.

— **Felolvasás.** A kolozsvári kereskedő ifjak társulata által rendezett felolvasó estélyen nagy számú előkelő közönség részvétele mellett dr. Lehmann Róbert keresk akadémiái tanár tartott igen szép és tanulságos felolvasást a különböző tözsdéről. A felolva-

sást kinek közreműködéséért Horváth Pál főtitkár meleg szavakban mondott köszönetet, lelkesen megjelözte a szép számú közönség. Gyulai társulati tag által előadott szavalt igen hatásos volt, a dal szakosztály melynek vezetését Oberti karnagy teljesíti szintén zajos tetszést aratott, Minden pont várakozás felül sikerült.

A társulat vezetői (az idén utolsó felolvasáson) a szép hölgy közönséget meglepetésben is részesítette, mert a felolvasás után Balogh Jani zenéje mellett kedélyes mulatságot rögtönözött hol az első negyest 82 pár-tánczolta. Különös, hogy a tekintélyesebb kereskedők nagy része távollétével tündökölt.

— **Hány éves Jókai?** A magyar írók atyamestere, Jókai Mór, tegnap ünnepelte születésének hetvennegyedik évfordulóját. Ez alkalommal érdekes levelet küldött Jókai a „Magyar Hirnapl”-nak, a mely Jókait 75 évesnek írta ki. A levél így hangzik:

Még egyszer:

„Öreg ember nem vén ember.”

Kedves barátom!

Nagyon köszönöm a születésnapomra írt buzditó üdvözlését lapodnak: de kénytelen vagyok a kerekesszámú háromnegyedszázados életkor miatt felszólalni. Én 1825-ben születtem a mire bizonyosságom először is apám bibliája, melynek belső lapjára sajátkezűleg beirta a születésem dátumát, másodsor pedig a „Hon” 1875-ii február 19-iki száma, melyben leírják az életem ötvenéves arany jubileumának barátaim által történt megünneplése. E szorint a platina-jubileumig nekem még egy esztendőm van hátra: s addig még a tisztelt közönségnek sok rossz inkafirkát kell tőlem elviselni.

Szíves üdvözléssel maradok

Budapest, 1899. február 19.

igaz barátod

dr. Jókai Mór.

— **Schultz Rezső** b. monostor utcai virágcsarnokában holnapról kezdve egy főuri kelegye ezüst tárgyai lesznek kiállítva. A tárgyak ennyire styben készültek, megérdemli a közönség megtekintését.

— **Kenyér fűrészpörböl.** Fessat havrei pék, úgy látszik, nagyon ügyes ember, mert kenyerét süttő fűrészpörből. Párisban óriási mennyiségű fűrészpör vásárolt, ezt egy malomban teljesen lisztfinomságra öröltette, összekeverte kenyérliszttel és a sütésnél ezt a keveréket használta föl. Az élelmes pék kenyerét így a magas gabaonárak dacára is nagyon olesón adhatta, emellett nagyon jó üzletet csinált a városban és minthogy az olesó kenyérből máhova is sokat szállított, csakhamar gazdag ember lett. A fűrészpörkenyér föltalálója rövid idő alatt egy milliócskát szerzett. Állítólag csak Eure megyében egy év alatt több mint 500 wagon fűrészpör helyeztet el kenyér alakjában. A jó üzlet vége azonban az lesz, hogy a találatkony pékét bíróság elé állítják és börtönbüntetéssel fogják megjutalmazni.

— **Gajári Ödön,** a Magyar Ujság főszerkesztője és a Nemzet felelős szerkesztője, a legközelebbi napokban e két állásáról le fog mondani.

— **Kitűnő orvosi észleletek** alapján immár dönthetetlenül meg van állapítva, hogy a Ferencz József keserűviz, szerencsés összetételénél fogva, az egyedüli tartós hatása és kellemes ízű hashajtószor. A régi hírvé Ferencz József keserűvizet mindenütt árusítják.

Egyleti élet.

Az *Erdélyi Irodalmi Társaság* e hó 26-án vasárnap d. e. tartja e havi rendes felolvasó ülést a városház közgyűlési termében. Ez ülésen *Reca Dezső* vendégtől *Malom Lujza* néhai főnevi ironőről olvasnak föl értekezést, *Kovács Dezső* vendégtől elbeszélést. *Versényi György* és *Csenyery János* r. tagok pedig költeményeket olvasnak föl.

A *kol. F. J. Tud. Egyetem* orvostan-hallgatóinak Segítő és Önképző Egyesülete f. hó 22-én szerdán d. u. fél 3 órakor saját helyiségben közgyűlést tart, melyre a t. tag-társ urakat tisztelettel meghívja az Elnökség.

Gyászrovat.

Deési Dady Árpád kereskedő és a besztercei ev. ref. egyház gondnoka, a Beszterce-Naszód vármegyei zálogkölcson és hitelintézet felügyelő bizottsági, az áll. iparostanocnz-iskola felügyelő bizottsági tagja és gondnoka Beszterczen meghalt.

Dr. Deminszky Ödön kőr és pálya orvos f. hó 9-én Piskitelepen meghalt 35 éves korában rövid szenvedés után.

Peternák Lajos kolozsvári polgár 47 évében, e hó 16-án elhunyt.

Jóteknység.

Az *„Erdélyi Bank és Takarékpénztár”* az Á. V. E.-nek 25 frtot adományozott. Fogadja a tisztelt igazgatóság kegyes adományáért ezen az uton is az Á. V. E. hálás köszönetét. Széchy Károlyné elnök.

A *Vörös Kereszt Egylet* Kolozsvári népkönyhájának az erdélyi bank és takarékpénztár részvény társ. 25 frtot és a Mezőgazdasági bank és takarékpénztár 20 frtot adományozott.

Mindkét pénztézetnek kegyes adományáért e helyen is hálás köszönetét nyilvánítja. Kolozsvárt, 1899. február 20-án. A népkönyha elnöksége.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításait és sürgöny-levelei.)

Az új miniszterelnök.

Budapest, febr. 21.

Szell Kálmánnak miniszterelnökké való kinevezetése a szabadelvűpárt köréből kilépett képviselők körében is általános meglepedést keltett.

A dissidensek, kik a legutóbbi napokban és a válság egész ideje alatt Szell Kálmánnal igen sűrűn érintkeztek, nem fognak nyomban a szabadelvű párt kötelekébe visszatérni.

E körülményt már előzetesen megbeszéltek Szell Kálmánnal, a kinek minden tekintetben megígérték, hogy számíthat teljes támogatásukra, de épen béke-missziója sikere érdekében czel-szerűbbnek vélik, ha egyelőre egy párt-hoz sem csatlakoznak és a szabadelvű párt kötelekébe sem lépnek be.

A képviselőház ülése.

Budapest, febr. 21.

A képviselőháznak első ülésében, melyben az új miniszterium be fog mutatkozni, mindenekelőtt az elnökválasztás napját fogják megállapítani. Képviselői körökben elterjedt hír szerint, **Perczel Dezső belügyminiszternek elnök jelölését el fogják ejteni** és minden valószínűség szerint Radó Kálmánt, vagy Berzeviczy Albert jelölésében fognak megállapodni.

Lázadás egy szerb pap ellen.

Budapest, febr. 21.

Deliblat temesgyeyi község szerb lakossága föllázadt a minap, midőn Czink Szilárd fehér templomi főesperes a parochiába akarta iktatni Brankovics Vazul lelkész, ki már egyszer működött ott, mint lelkész, de ezelőtt nyolcz esztendővel felettes szent széke által állásától elmozdított. A Brankovics elleni fölháborodás s a tüntetés Spernyák Velimir, a magyar gymnasiumot véggezte, igen művelt, fiatal, jelenlegi lelkész mellett oly mérvet öltött, hogy a főesperes a nélkül, hogy ügyét elvégezhetne volna, Brankovicssal együtt elhagyta a falut. A háborgás még egyre tart s ha Brankovics, a ki itten a legrosszabb emlékeket hagyta maga után, bevezettetését ujonnan megkísérlené, — zendüléstől lehet tartani.

Szell a királynál.

Budapest, febr. 21.

Bécsből táviratozzák a „Budapesti Tudósító”-nak: Szell Kálmán valóságos belső titkos tanácsos ma déli 12 órakor legfelsőbb meghívásra magán-kihallgatáson jelent meg ő Felségénél, a hol több, mint két óra hosszat ecsetelvé a helyzetet és indokolván a kibontakozásra irányuló javaslatait, legmagasabb helyről megbízatást nyert, hogy mint designált magyar miniszterelnök az e czelből szükséges összes lépéseket megtegye. Szell Kálmán első sorban most már egymaga veszi fel újra az ellenzékkel folyt compromissum tárgyalásokat, a melyekben eddig, mint a korona bizalmi férfia, Bánffy Dezső br. miniszterelnökkel pari passu velt részt. Szell Kálmán, a ki alkalmassint még e hét folyamán ismét megjelenik Bécsben, hogy legfelsőbb helyen jelentést tegyen küldetésének eredményéről, a mai kihallgatás előtt és után hosszabb ideig értekezett a bankassei magyar miniszterium épületében Bánffy Dezső br., Fejérváry Géza br. és Széchenyi Manó gr. miniszterekkel.

Bánffy Dezső br. miniszterelnököt és Fejérváry Géza br. honvédelmi minisztert ma ő Felségé ugra kihallgatáson fogadja. Bánffy br. délelőtti fél tizenegy órára, Fejérváry Géza br. pedig fél tizenkettőre hivatalosak a Holburgba.

Beszámoló.

Budapest, febr. 21.

Hieronimi Károly országgyűlési képviselő a rendes parlamenti viszonyok helyreálltával Aradra utazik, hogy választói körében beszámolóját megtartsa. A midőn Hieronimi számos más elvtársával a szabadelvű pártból kilépett, választó kerületének független elemei kivétel nélkül melléje sorakoztak, a mi akkoriban szakadást idézett elő a pártban, a legujabb események folytán a pártban az egység ismét helyre állván, a szabadelvű párt legközelebbi gyűlést tart, melyből a város képviselőjét megfogják hívni, hogy beszámoló beszédét megtartsa.

Ki lesz a püspök?

Budapest, febr. 21.

Román egyházi körökben, mint jelentették, türelmetlenül várják a megválasztott metropolita királyi megerősítését, hogy a kongresszus azt beiktathassa és az aradi püspök választását megejtse. Mint a „Kel. Ért.” nek teljesen megbízható forrásból jelentik, az ujonnan megválasztott metropolita érsek Metianu azon óhajattásának adott kifejezést, hogy Hamzsa szemináriumi igazgató, kit az egyházi tagok közül számosan jelöltek az aradi püspökségre, az ő oldala mellett működjek helyőnké minőségben, a miert is püspök jelölését elejtették és előtérbe lép Goldis János országgyűlési képviselő jelöltsége, kinek megválasztása e szerint biztosítottnak tekinthető. Goldisban a román egyház kitünően képzett, hazafiasan gondolkozó főpapot nyert.

Szell és a pártok.

Budapest, febr. 21.

Szell Kálmán kinevezése a kormánypárti klubban nagy meglepetést keltett.

A harezai párt ugyan komoran fogadta, de utóbb a békeltetők kijelentésére, hogy a fuzió **egyelőre ki van zárva**, fölengedtek.

A függetlenségi pártban nagy diadal fogadták Szell Kálmán kinevezését. Hiszik és remélik, hogy az erőszakoskodásoknak vége lesz.

Szell a házszabály revíziójában nem fog lehetetlenséget kívánni.

A választások tisztaságát biztosítani fogja.

A néppárt el van készülve, hogy Szellt szemben fogja találni, de bizik korrektségében. Az üldözés megszűnik. A nemz pártban a Szell megbízatását a király éltésével fogadták. Bánffy és rendszere bukását az ellenzék győzelmének tájtják.

A fuziót még nem látják közvetlen, de biznak Szell jóhiszeműségében.

Kik maradnak a Bánffy kabinetből.

Budapest, febr. 21.

A Bánffy kabinetből hir szorint Fehérváry, Wlassics, Széchenyi, Cseh és állítólag Darányi megmaradnak.

Lukács, Perczel okvetlen mennek.

A disszidensek.

Budapest, febr. 21.

A disszidensek nagy elégtétellel fogadták Szell Kálmán kinevezését, mely igazolja magatartásukat, midőn Bánffy politikájával szakítottak.

Egyelőre nem lépnek vissza a klubba.

A Tisza klikk nagyon mogorva.

Lakoma.

Budapest, febr. 21.

Az ellenzéki pártok annak öröme, hogy az ország megszabadult Bánffytól, nagy lakomat rendez.

Csajthay állapota.

Budapest, febr. 21.

Csajthay állapotában jelentékeny javulás állott be.

Láza csökkent.

Bánffy bucsuja.

Budapest, febr. 21.

Bánffy mára bucsu kihallgatásra jelentkezett.

A Szent István nagy keresztjét fogja megkapni.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.

TÁNCZISKOLA.

Tisztelettel tudatom n. e. uri közönséggel, hogy szappanutcza magán Colonommal, valamint saját táncztermemben jövő hó márcz. 1-én a tanítást megkezdem.

Ha hivatali kegyeskednek, lakásom Nagy-Malom-utca 7. szám. Szeszák kocsigyáros házában.

Mély tisztelettel

MAJOR JÓZSEF

okl. tánczmeister.

1—3

Hirdetések.

Sz. 744-98

166. 2-2

Árverési hirdetmény.

Alólirt község előljárásága által közhírré tétetik, hogy az Alsó Füle volt urbéres község tulajdonát képező, cserhántásra alkalmas 246 hold erdőterület cserhántára, esetleg az összes fa termény nyílt árverésen f. évi **Március hó 9-én d. e. 10 órakor** a legtöbbet ígérőnek eladatnak.

Fölhivatnak árverelni szándékozók, hogy a kikiáltási ár 10% bánatpénzzel az árverezés megkezdése előtt — készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a község előljáráságánál tegyék le. Kikiáltási ár kizárólag csak a cserhajra 782 frt 40 kr, fával együtt 1222 frt 50 kr.

Az árverzési feltételek a körjegyzői irodán megtekinthetők.

Alsófüle község előljáráságától.
Alsófüle 1899 február 2-án.

Kovács István
körjegyző.

Gisa Gligor
bíró.

A kalotaszegi takarékpénztár ÉVI BENEDES közgyűlése

folyó 1899 évi márcz. 5-ikén délelőtt 10 órakor fog megtartatni az egyesület helyiségében, melyre a t. részvényesek azon figyelemzetéssel hivatnak meg, miképp a közgyűlésen részvenni óhajtok részvényeiket a közgyűlést megelőző napon déli 12 óráig a társulat pénztárnokánál letenni sziveskedjenek.

Tárgyai:

1. Igazgatósági jelentés.
2. Az 1898 évi mérleg bemutatása s megbirálása.
3. Nyeresemény felosztása.
4. Igazgató és 4 felügyelő bizottsági tag választása.
5. Alapszabályok módosítása.
6. Indítványok.

168. 2-3.

Sz. 142-898.

171. 1-1.

Árverési hirdetmény.

Alólirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-sa értelmében ezzel közhírré teszi, hogy a kolozsvár városi kir. járásbírósg 1899. évi VII. 37. és 49. számú végzése következtében dr. Weisz József kolozsvári ügyvéd által képviselt Schönemann & Singer cég javára Schvaroz Lipót kolozsvári lakos ellen 48 forint és 58 kr. és 48 frt 58 kr. s járul. erejéig 1899. évi január hó 17. én foganatosított kielégítési végrehajtást utjáná felülfoglatl és 1817 forint 65 kr-ra becsült szobabeli butorok, üzleti átványok, puldok, könyvárak és egyébek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kolozsvár városi kir. járásbírósg 1899. évi VII. 40. számú végzése folytán 48 frt 58 kr. és 48 frt 58 kr. tőkekövetelés, ennek 48 frt 58 krnak 1898 október 23-tól és 48 frt 58 krnak 1898 évi november hó 4. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 40 frt 01 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-utca 5. szám alatt végrehajtást szenvedő üzletében és lakásán leendő eszközölésére 1899 évi február hó 25. napjának d. u. 3 órája határidőül kitűztetik, ahhoz venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t. cz. 107. és 108. §-sa értelmében készpénzfizetés mellett, — a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az előírt ingóságokat mások is le és felülfoglatlák és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1899 február hó 11. napján.

Dupschek Ignác
kir. bir. végrehajtó.

A NAGY KRACHI!

New-York és Londonban nem kimélte meg az európai szárazföldet sem és ezért egy nagy ezüstáru gyár indítatva érezte magát, hogy az egész készletét csak a munkaró egy kis kárpótlása ellenében eladja. — Én felvagyok hatalmazva ezen megbízást teljesíteni, miért is csupán **6 frt 60 kr-ért** küldöm a következő tárgyakat:

- 6 drb finomabb asztali kést, valódi angol pengével,
- 6 drb amerikai szab. ezüst-villát egy drabból,
- 6 drb " " evőkanalat,
- 12 drb " " kávéskanalat,
- 1 drb " " levesmerőt,
- 1 drb " " tejmerőt,
- 2 drb " " tojás serleget,
- 6 drb angol Victoria-tálcát,
- 2 drb igen hatásos gyertyatartót,
- 1 drb teaszűrőt,
- 1 drb finom csukorszórót,

130. 3 10

44 drb összesen csak **6 frt 60 kr.**

Ezen 44 tárgy előbb 40 f-tba került; és most csak **6 frt 60 kr.** minimális áron kaphatók. Tisztító por hozzá 10 kr. Az amerikai szabad. ezüst egy kívül belül fehér fém, mely ezüst színét 25 esztendőig is megtartja, a miért jótállok. Annak bizonyosságául, — hogy ezen hirdetés

nemesítés

kötelezem magamat, bárkinek, kinek az áru nem tetszik, a pénzét visszaadni. Senki se mulassa el ezt a kedvező alkalmat, hogy ezen diszes garnitúrát megszeresse, mely gyönyörű

nász és alkalmi ajándék.

továbbá minden jobb háztartásban kiválóan alkalmas.

Egyes egyedül kapható **HIRSCHBERG A.-nál** az egy. amerikai szab. ezüstáruak főügynöke, Bécs, II., Rembrand strasse 19/K. Telefon 7114.

Szétküldés utánvétellel, vagy az összeg előzetes beküldése ellenében.

Valódi csak az oldalt látható védjeggyel (egészségi fém)

Kivonat az elismerő levelek ezreiből.

„Megkaptam a küldeményt és megvagyok vele elégedve, kérek újból egy küldeményt 6 frt 60 kr-ért. Kolozsvár Bánffy báróné A küldeményt megkaptam, nagyon megfelel. Gaád, 1898 szept. 1. Chotek Ondenus C. grófné.

A készletet megkaptam, — igen megvagyok elégedve, kérek nagyobb küldeményt — Budapest, II Főutca 7.

Dr. Paikerl Alois es. és kir. katonaeorvos stb. stb.

Sz. 258-899.

172. 1-3.

Árverési hirdetmény.

Kolozsvár sz. kir. városi tekintet s Tanács a 4378-1899 tan. szám alatt, az ugyan v zett Libuczgáti malom elbotát át és a bontás által kikert 5 anyag értékesítést rendelte.

A szóban levő malom épület lebontásának és az anyag érték síté nek biztosítá ára Kolozsvár sz. kir. város mérnöki hivatalában — Fő ér 2. szám — 1899 évi február hó 27-én délelőtt 9 órátol kezdődőleg nyi városi szóbeli árverés f g tartatni.

Az összes anyag értékének kikiáltási ára 2000 frt, mely összegnek 10% át azaz 200 frtot köteles az árverező az árverezés megkezdésekor, az árverező bizottsághoz bönstpnzzül letenni.

Az az árverező, a kinek ajánlatát a tek. Tanács elfogadja, köteles lesz a lebontást és az anyag elszállítását a maga költségén teljesíteni, továbbá köteles a lebontást 1899. év április 2 án megkezdeni és a lebontást, valamint az anyag elszállítását 1899 év május hó 1 ig befejezni.

A többi feltételek a városi mérnöki hivatalban a hivatalos ó ák alatt megtekinthetők.

Kolozsvárt, 1899 február 20-án.

Debreczeni Balázs
vár. I. o. mérn.

Prima minőségű erdélyi

arankamentesnek ólomzárólt

Heremag f. 55.— f. 65.—

Luczernamag f. 60.— f. 70.—

Baltaczin f. 16.—

Kapható Schwartz Adolfnál, Beltorda-utca 13—szám. 144. 3-0

Minden az építkezés szakmájába vágó **tervrajzokat, költségvetéseket, felülvizsgálatokat, becsléseket** valamint mindennemű **Építkezéseket** a legjutányosabban felvállalok és elkészítek. Kérem a n. érd. közönség szives támogatását **ORIOLD ANTAL** építész 126. 3-10. Kolozsvárt, Kurta szappan-utca 7. szám.

!! LEGJOBB és LEGOLCSÓBB !!

TÜZIFA

1 öl (4 köbmét.) fiatal száraz tölgyfa Kolozsvárra házhoz szállítva **9 frt 50 kr.**

Megrendelhető

137. 4-10.

Betegh Márton tulajdonosnál

Gyaluban. Ugyanott raktáron kapható:

500 drb. épület tölgyfa 8-10 mt. hosszú és 30-50 cm. vastagságban. Továbbá elvállalok kerítés oszlopokat, sásfákat, talpfákat, kerékvőket minden méret szerint járatos áron.

a vidéki

Hatóságilag engedélyezett

Végeladás

a Wesselényi Miklós-utczában levő

Poszler és Társa-féle

DIVATÁRU ÜZLET

teljes feloslása miatt

a raktáron levő ezer meg ezer féle divatezikket az idő rövidsége miatt bármily elfogadható olesó árban kiárusítjuk.

A nagyérdemű közönségnek legjobb alkalmá van szükségletét beszerezni.

Egy próba vásárlás megfogja győzni, hogy valóban szép új divatezikket csaknem féárban lehet vásárolni. Kedd és Pénteki napokon a felhalmozott maradékok eladása.

73. 9-0.

Eladás nagyban és kicsinyben.

becses figyelmébe.

Még

sohasem

létezett!

100.000

lehet az Ujságíró-sorsjegyek utolsó húzásánál, mely ma este 8 órakor

koronát

kedden február 21-én fog

okvetlenül megtartatni,

egy koronával nyerni.

Főnyeremény 100.000 korona, 10.000 korona stb.

Egy sorsjegy ára egy korona.

Sorsjegyek kaphatók: az összes bankokban, váltóházakban dohánytőzsdékben és ezen lap kiadóhivatalában.

138. 6-6.